

Una transició complicada

Text > XAVIER BESALÚ

Es profetes bíblics eren uns personatges que, inspirats per Déu, anunciaven el futur, revelaven al seu poble escenaris encara desconeguts, per desagradables o impensables que fossin. Joan Vila fa una cosa semblant, només és que no predica per inspiració divina, sinó a partir d'una formació solidíssima, en una experiència empresarial innovadora i en una anàlisi exhaustiva de les dades disponibles d'àmbit internacional.

Després dels trenta anys econòmicament gloriosos per a Occident en acabar la Segona Guerra Mundial, el neoliberalisme, que abomina de la intervenció dels estats i de la regulació dels mercats, ha acabat mostrant les seves malvestats i la seva ignomínia i ens ha deixat en una situació entre depressiva i catatònica. Segons Vila, la societat catalana afronta aquest estat de coses amb una actitud conformista, amb poca ambició i responsabilitat, començant pel mateix govern de la Generalitat. Res no serà com abans i d'aquí es desprenen els dos conceptes clau del títol del llibre: la fi de l'abundància i la frugalitat.

De moment, el que sí que es pot dir és que el canvi arribarà de bracet de les tecnologies que l'autor qualifica de disruptives: les energies renovables, la bomba de calor, la rehabilitació massi-

va dels edificis, els canvis en la mobilitat, la substitució de la proteïna animal per la vegetal o de fermentació i la intel·ligència artificial.

El model econòmic actual ja no dona més de si, però la transició cap a un altre model serà complicada. L'economia que vindrà demanarà la reducció de l'extracció i la producció de materials i dels combustibles fòssils, i la substitució progressiva de la carn animal. Els sectors que crearan més ocupació seran els de l'atenció a les persones, la salut, l'educació i la cultura. Al capdavant, el mercat laboral experimentarà canvis significatius...

Quins haurien de ser, en tot cas, els pilars intocables de la societat que esdevindrem? Una sanitat a l'abast de tothom i molt tecnificada; un ensenyament universal i de qualitat; la cura de la gent gran i de les persones necessitades o que passen per un mal moment; la llibertat, la seguretat i la igualtat, tenint present que la sensació de benestar depèn sobretot de la reducció de les desigualtats i que la seguretat ha de descansar en la confiança en les forces d'ordre públic.

Vila és un bon coneixedor de la República Francesa: té en molt bon concepte el president Macron per la seva visió del futur, pel seu lideratge. És justament en aquesta transició que caldria situar les

VILA, Joan. *La fi de l'abundància: Creixement sostenible o decreixement estable? Cap a un benestar eficient i frugal*. Barcelona: Icaria Editorial, 2023. 215 p.

reivindicacions dels Armilles Grogues, l'oposició a la reforma de les pensions, i les revoltes juvenils dels suburbis de les grans ciutats. Els problemes que posen damunt la taula són exactament els mateixos a totes les societats occidentals.

Lliure com és d'hipoteques partidistes, l'autor parla i escriu amb la contundència i la seguretat que atorga el coneixement, sense por de ser una veu que clama en el desert. Per això envesteix contra la lentitud i la ineficàcia de les burocràcies, denuncia el tracte colonial de l'Estat espanyol envers els catalans, censura l'ecologisme del no a tot, s'escandalitza pels preus del lloguer dels habitatges o critica el mal ús que s'ha fet dels ajuts provinents de la Unió Europea.

hortes de Santa Eugènia, no n'hi falten. Tampoc amb una història per explicar, medieval en el cas del pont del Dimoni o la torre de Taijà, i industrial en el de la xemeneia dels Químics o les antigues Destil·leries Regàs —actualment seu del Centre Cívic del Pont Major. I si ens plau destacar la vàlua de l'obra d'un arquitecte tan nostrat com Rafael Masó, podem ampliar la proposta més enllà del que va edificar a la carretera de Santa Eugènia, des de la façana del cementiri fins a la farinera Ensesa (ac-

tual Conservatori Municipal de Música), passant per uns quants més.

Ben segur que el llibre, que forma part de la col·lecció «Catalunya Monumental», està encotillat en una extensió limitada, però això no és excusa per no poder-hi encabir tot el que s'hi troba a faltar. Si d'alguns espais i edificis no hi hagués un excés de fotografies, hi hauria hagut espai per incloure-hi els de la Girona lletja, la que encara ara sembla que s'ha d'amagar als ulls dels turistes, però que és tan nostra com la resta.

NADAL, Joaquim. *Girona monumental*. El Papiol: Efadós, 2023. 184 p.